

Norges vassdrags- og energidirektorat (NVE)
Postboks 5091 Majorstuen
0301 Oslo

Sendt pr epost til nve@nve.no

Deres ref: 201842903

Vår ref.: Arne Jakobsen

Vår dato: 08.11.2019

Høringssvar fra KS Bedrift til Forslag til endringer i energilovforskriften

KS Bedrift er arbeidsgiver- og interesseorganisasjon for rundt 500 lokalt og regionalt eide bedrifter. Flesteparten av disse selskapene er i offentlig eie. KS Bedrift har næringspolitisk virksomhet for bransjeområdene energi, avfall, havner og brann- og redning. Energibedriftene i KS Bedrift er engasjert i hele verdikjeden, med en viss overvekt av nettselskap på distribusjonsnivå.

Innledning

Olje- og energidepartementet publiserte i juni 2019 et forslag til en nærmere bestemmelser om nøytralitet, organisering og markedsføring av nettselskap. Forslagene er til forskrift av 1. januar 1990 nr. 959 om produksjon, omforming, overføring, omsetning, fordeling og bruk av energi m.m. (energilovforskriften). Forslaget må ses i sammenheng med nye krav til selskapsmessig og funksjonelt skille som trer i kraft 1. januar 2021.

Det foreslås følgende endringer i energilovforskriften:

- 1) Det foreslås å presisere og utfylle plikten til nøytral og ikke-diskriminerende opptreden.
- 2) Det foreslås å stille vilkår for samarbeid om felles driftssentral mellom nettselskap og foretak som driver produksjon av elektrisk energi eller fjernvarmevirksomhet.
- 3) Det foreslås å tillate nettselskapene en begrenset adgang til å drive annen virksomhet enn nettvirksomhet.
- 4) Det foreslås å regulere nærmere i hvilken grad man kan ha en ledende stilling i både (et) nettselskap og morselskapet.
- 5) Det foreslås en ny bestemmelse om markedsføring av nettselskap.
- 6) Det foreslås å forskriftsfeste at selskapsmessig og funksjonelt skille, samt krav til markedsføring av nettselskap, kun gjelder for nettselskap med inntektsramme.
- 7) Det foreslås å innføre hjemmel til å ilegge overtredelsesgebyr for brudd på noen av de nye bestemmelsene.

Oppsummert

På et generelt grunnlag har KS Bedrift det prinsipielle standpunkt at EUs regler om selskapsmessig og funksjonelt skille bør følges. Der er det godt begrunnet at for selskap med mindre enn 100.000 kunder er slike skiller unødige byråkratiske og fordyrende for kundene, og disse selskapene er derfor ikke omfattet av reglene.

Når det likevel innfører strengere regler i Norge bør det vurderes nøye hvorledes vi kan begrense merarbeidet og komplikasjonene vi påfører bedriftene, og som i praksis ender opp som kostnader for kundene.

Den 17. mars 2016 vedtok Stortinget endringer i energiloven og innførte nye krav om selskapsmessig- og funksjonelt skille i energiloven §§ 4-6 og 4-7. Kravet om selskapsmessig skille gjelder for alle. Det er forventet at kravet til det funksjonelle skille(t) vil gjelde for alle nettselskaper med mer enn 10.000 kunder i tråd med regjeringserklæringens tilnærming til dette. Kravene er foreslått å gjelde med virkning fra 1. januar 2021.

Det er KS Bedrifts oppfatning at kravet om funksjonelt skille for mellomstore nettselskap er unødvendig, fordyrende og byråkratiserende. Når kravet likevel innføres er det viktig at regelverket som fremmes er i tråd med norsk lov. Det er vår oppfatning at så ikke er tilfelle med deler av det forslaget NVE fremmer i forskriftsutkastet.

KS Bedrift mener og er kjent med at også flere advokatkontorer, Energi Norge, og Distriktsenergi har vurdert det slik, at reglene om konsernstyring etter aksjeloven og forarbeidene til endringene i energiloven ikke ser ut til å være i varetatt. Ordlyden i den foreslåtte § 4-13 (1) i energilovforskriften er i strid med energiloven § 4-7 både etter gjeldende og ny ordlyd, samt forutsetninger gitt i forarbeidene til energiloven § 4-7. Det er vår oppfatning at NVE ikke har det nødvendige hjemmelsgrunnlag til i forskrift å gi strengere krav til funksjonelt skille enn det som følger av energiloven gjennom å innskrenke mulighetene for at samme person har ledende stilling både i nettselskap og i morselskap eller kontrollerende eier.

Det kan ta noe tid å få avklart og eventuelt innhentet hjemmelsgrunnlag. I tillegg vil det uansett være kort tid fra forskriften er vedtatt til foreslått ikrafttredelse. KS Bedrift er kjent med at mange selskap allerede har gjennomført omdanninger og tilpasninger til forventede endringer, men det er også en del selskap som venter på endelig ordlyd før de gjør endringer. Dette må oppfattes som helt rasjonelt og rimelig.

KS Bedrift mener derfor at den endelige forskriften bør tre i kraft tidligst 1.1.2023 slik at selskapene har tilstrekkelig tid til å gjennomføre endringene etter at regelverket er klart.

Kommentarer til de foreslåtte endringene i energilovforskriften

- 1) KS Bedrift mener nettselskapene også i dag, opptrer nøytralt og ikke-diskriminerende og vi ser derfor ikke noe behov for en presisering på dette området i energilovforskriften. Vi er av den oppfatning at strengere krav på dette området i praksis kun vil føre til unødige byråkrati og bruk av ressurser. Dagens regelverk, som omfatter bl. a. krav til at nettselskap skal opptre «nøytralt og ikke-diskriminerende» i dagens energilovforskrift, § 4-4 bokstav e), samt krav til håndtering av informasjon overfor kraftleverandører i avregningsforskriften, § 8-1 er etter vår mening tilstrekkelig.
- 2) Det er viktig for forsyningssikkerheten og beredskap(en) at det er mulig å samarbeide om felles driftssentraler slik det er i dag. Dersom det ikke er mer enn en enkelt produsent av elektrisk energi eller fjernvarmevirksomhet innenfor nettselskapets område og heller ikke kapasitetsproblemer, ser ikke KS Bedrift at det er spesielle nøytralitetsproblemer. Behovet for at det skal være krav om at nettselskapet skal ha ansvar for anskaffelse, utvikling og drift av driftskontrollsystemet og andre relevante informasjonssystem, samt tildeling av rettigheter i disse er da ikke helt åpenbare. Ulike andre løsninger har fram til i dag fungert helt utmerket. Vi ser heller ingen grunn til at det i slike tilfeller skal være et krav om at bare ansatte i nettselskap skal ha adgang til nettselskapets del av driftssentralen. Det er imidlertid udiskutabelt at nettselskapet har det fulle overordnede ansvaret for eget nett.
- 3) NVE foreslår å tillate nettselskapene en begrenset adgang til å drive annen virksomhet enn nettvirksomhet.
 - a. Overskuddskapasitet. KS Bedrift mener at det i perioder av året eller når spesielle situasjoner oppstår vil salg av overskuddskapasitet være en effektiv ressursutnyttelse. Det er også begrenset tilgang på eksterne tilbydere av netttjenester i deler av landet. KS Bedrift støtter dette forslaget fra NVE.
 - b. Salg av fiberkapasitet engros. NVE foreslår at salg av ledig fiberkapasitet fra nettselskap bare skal kunne foregå engros og at disse ikke skal bygge opp egen fiberkapasitet med formål om å selge eller leie denne ut. KS Bedrift mener det er rasjonelt og viktig å utnytte denne kapasiteten og støtter forslaget.
 - c. Beredskapssituasjoner. KS Bedrift mener det er viktig at nettselskap kan bistå andre foretak med ubegrensede ressurser ved ekstraordinære beredskapssituasjoner. Her er det spesielt viktig at NVE praktiserer denne adgangen med skjønn og på en slik måte at man unngår at det ikke ytes slik assistanse i tilfeller hvor det kan være uklart om situasjonen rent formelt er «ekstraordinær».
 - d. Salg av driftssentraltjenester. Forslaget fra NVE om salg av driftssentraltjenester til kraftprodusenter og fjernvarmeforetak støttes av KS Bedrift. Det er i dag vanlig at nettselskap selger driftssentraltjenester til andre nettselskap og KS Bedrift støtter en videreføring av dette.
- 4) NVE foreslår å regulere nærmere i hvilken grad man kan ha en ledende stilling i både et nettselskap og morselskap/kontrollerende eier. Generelt mener KS Bedrift at NVE på dette området i for stor grad legger opp til en unødvendig detaljregulering. Dette kan illustreres med kravet om at «personer med ledende stilling i nettselskapet bør ikke delta i møter med konsernledelsen for å diskutere annet enn tillatt eierstyring og administrative fellestjenester». Som konkretisert i vår oppsummering ovenfor er det vår oppfatning at NVE

ikke har det nødvendige hjemmelsgrunnlag til deler av dette forslaget, og vi er også kjent med at flere advokatkontor har konkludert tilsvarende. Videre mener KS Bedrift at definisjonen av «personer i ledelsen» bør begrenses til styreleder og daglig leder. Dette med referanse til aksjelovens definisjon av daglig leder og denne persons fulle ansvar.

- 5) NVE foreslår å stille krav til markedsføring av nettselskap og hvordan nettselskap kommuniserer med omverden. Dette skal gjennomføres ved å differensiere merkevaren mellom nettselskap og andre foretak i og utenfor konsernet. En slik differensiering vil medføre betydelige engangskostnader for nettselskapene eller andre aktører integrert med nettvirksomheten. I NVEs rapport er det med bakgrunn i beregninger fra konsulent anslått en minimumskostnad for nettselskapene på nærmere 90 millioner kroner. KS Bedrift er bekymret for at de reelle kostnadene for denne prosessen kan bli en god del høyere. KS Bedrift ber om at det blir tillatt med en overgangsperiode på 3 til 5 år for skifte av merkevare slik at det praktiske arbeidet kan gjennomføres over tid og når det er naturlig, og slik at kostnadene ikke blir unødig høye. Forskriften legger opp til at konsernet selv kan bestemme hvem som skal skifte merkevare og det er KS Bedrift positive til.
- 6) KS Bedrift har ingen kommentar til NVEs forslag om å forskriftsfeste at selskapsmessig og funksjonelt skille, samt krav til markedsføring av nettselskap, kun gjelder for nettselskap med inntektsramme.
- 7) KS Bedrift er skeptisk til NVEs forslag om å innføre hjemmel til å ilegge overtredelsesgebyr for brudd på noen av de nye bestemmelsene. Vi mener NVE generelt bør være varsomme med bruken av tvangsmulkt og overtredelsesgebyr.

Med vennlig hilsen

Asle Strand

Direktør

Arne Jakobsen

Næringspolitisk rådgiver